

In Memoriam

Dr. ing. Virgil IORDĂNESCU (28 septembrie 1927 - 15 iunie 2011)

A jucat un rol cu totul aparte în istoria oceanologiei românești, fiind directorul fondator, la 30.03.1970, al Institutului Român de Cercetări Marine din Constanța, instituție care a devenit, peste timp, în 1999, actualul Institut Național de Cercetare-Dezvoltare Marină „Grigore Antipa”.

S-a stins din viață, oarecum neașteptat, la 15.06.2011, lăsând în urmă o amintire puternică, marcată de o viață plină de bune realizări în sfera profesiei sale.

S-a născut la 28.09.1927, la Giurgiu, jud. Ilfov, pe malul Dunării. La sfatul tatălui său, cadru militar, după terminarea școlii primare, la Constanța, intră în 1936 la Liceul Militar „Mihai Viteazu” din Târgu Mureș, fiind transferat ulterior, în 1940, la Liceul Militar din Timișoara, pe care îl termină în 1946, cu rezultate meritorii.

Liceul Militar îi va forma disciplina, o bună cultură generală, abilitatea folosirii limbii franceze, îi va aduce trainice legături de prietenie cu o serie de viitori ofițeri, deveniți peste timp nume de referință ale Marinei Române, viceamiralul ing. Ilie ȘTEFAN și contraamiralul ing. Cornel ENĂCHESCU.

Își începe studiile universitare în 1947, la Facultatea de Agronomie - Timișoara, de unde, în 1948, se transferă la nou înființata Facultate de Pescuit și Piscicultură de la Constanța, facultate pe care o termină, cu rezultate excelente, în 1950.

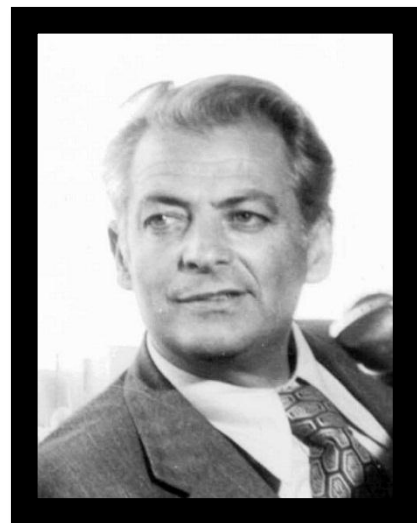
De-a lungul studiilor universitare, se formează sub îndrumarea unor personalități ale ihtiologiei și hidrologiei românești, academicianul prof. dr. doc. Theodor BUȘNIȚĂ, prof. dr. doc. Constantin S. ANTONESCU, prof. dr. ing. Nicolae BACALBAȘA-DOBROVICI, în primul rând prof. emerit dr. doc. Sergiu I. CĂRĂUȘU, fondatorul școlii românești de halieutică (științele pescuitului superior).

Are, de asemenea, colegi de excepție, care devin, în timp, cadre didactice universitare și cercetători de prestigiu: prof. dr. ing. Mircea RĂUȚĂ, cercetătorii dr. ing. Gheorghe ȘERPOIANU, dr. ing. Carmen IONESCU-MĂRGINEANU, dr. ing. Ileana CAUȚIȘ. Pentru perioada studenției, îl caracterizează excelent câteva aduceri aminte ale prof. dr. ing. Mircea RĂUȚĂ, punctate cu multă simpatie: „...*Un tip înalt, drăguț, iubit, comunicativ, sportiv și cu multe valențe de bun prieten*”.

Pentru completarea formării de specialitate, urmează, între anii 1961-1963, cursuri fără frecvență, la Facultatea Tehnică-Economică a Institutului Politehnic București, iar, între 1972-1973, își desăvârșește pregătirea managerială prin absolvirea cursurilor Centrului de Perfecționare a Cadrelor de Conducere - București.

În 1976, după un stagiu de 3 ani, sub îndrumarea mult regretatului prof. dr. Dumitru BOGATU, își susține disertația de doctorat „*Resursele halieutice ale Oceanului Atlantic și participarea României la exploatarea acestuia*”. Evenimentul s-a desfășurat în aula Facultății de Pescuit-Piscicultură a Institutului Politehnic - Galați, în prezența unui auditoriu prestigios, format din cadre didactice universitare, cercetători și specialiști de profil. Dincolo de excelenta prezentare, de referatul conducătorului științific, noi cei care am trăit momentul susținerii acestei teze ne aducem cu plăcere aminte de emoționantele cuvinte ale prof. dr. doc. Sergiu I. CĂRĂUȘU, care a subliniat, prin academismul frazei și puterea sa de anticipație, viitorul unei cariere științifice și manageriale notabile.

Momentul conferirii, de către comisie, a titlului de doctor în științe a fost unul profund emoționant și pentru Virgil IORDĂNESCU, moment care a subliniat încă o dată caracterul cu totul aparte al acestui om deosebit, sensibil.

În evoluția profesională a specialistului Virgil IORDĂNESCU se disting o serie de etape, marcate fiecare în parte de cerințele sferei de activități, caracteristicile momentului, de strădanie continuă de perfecționare, impulsionată de dragostea pentru meserie, pentru destinele domeniului dat, al pescăriilor românești de la mare și din zona continentală a Dobrogei. Încercăm, sintetic, o trecere în revistă a acestor etape:

- După terminarea facultății, în perioada 1950-1957, lucrează ca șef de șantier în cadrul Întreprinderii de Construcții și Amenajări Piscicole - București. Complexitatea și diversitatea lucrărilor executate îi dau posibilitatea unei bune practici de domeniu și a cunoașterii în detaliu a secretelor preocupărilor de proiectant de mai târziu.

- Printr-un concurs de împrejurări, în 1958-1961, devine expert la Banca de Investiții - Constanța, cu sarcina supervizării investițiilor în sectorul pescăresc din Dobrogea, inclusiv în pescăriile de la Marea Neagră. Își va dovedi în această funcție bune priceperi în expertize economice, în utilizarea corectă a fondurilor investiționale.

- Între anii 1962-1969, până la 30 martie 1970, va funcționa în cadrul Institutului de Cercetări și Proiectări Piscicole - București, Stațiunea de Cercetări Marine „Grigore Antipa” - Mamaia. A îndeplinit, pe rând, funcțiile de proiectant principal, de cercetător principal, fiind inițial șeful atelierului de proiectări și apoi șeful Secției de Piscicultură, locțiitor al șefului stațiunii, pe atunci reputatul și mult regretatul ihtiolog Nicolae IONESCU.

În această calitate proiectează amenajările pescărești de la Tașaul, Gargalîk, Carasuhat și Perișor, stația de reproducere pentru Ciprinidae de la Ovidiu, cu utilizarea apelor de deversare de la termocentrala cu același nume.

Își aduce, la Perișor, o contribuție importantă, pe lângă alți cercetători, la o mai bună cunoaștere a patologiei, ecologiei și reproducerii dirijate a Ciprinidae-lor asiatice, introduse în piscicultura est-europeană.

Pentru a scurtă perioadă, în 1968, după strămutarea mea de la Iași la Constanța, am lucrat împreună cu Virgil IORDĂNESCU în același cabinet, la Stațiunea de Cercetări Marine de la Mamaia, ocazie care ne-a permis o mai bună cunoaștere reciprocă, stabilirea unor raporturi de bună apreciere, în ciuda diferențelor de vârstă. M-a impresionat atunci, dar mai ales în anii care au urmat, de maximă accensiune profesională a sa, prin deschiderea față de nou, o excelentă capacitate de analiză și sinteză, aplecarea spre problemele de economie și drept maritim pescăresc, în egală măsură prin înțelegerea nevoilor tinerei generații, dar și a obligativității respectului față de mai marii înaintași ai dumnealui.

Evenimentele de la 30 martie 1970, care au dus la unificarea cercetării marine românești, a structurilor instituționale din domeniu și la crearea Institutului Român de Cercetări Marine Constanța, au determinat numirea specialistului dr. ing. Virgil IORDĂNESCU, cu pregătirea sa economică, managerială, în poziția de director al institutului creat prin înalt decret prezidențial.

Noua instituție de cercetare oceanologică, creată prin inițiativa academicienilor prof. dr. doc. Eugen PORA și prof. dr. doc. Mihai BĂCESCU, va reuni colectivele de cercetare pescărească de la stațiunea I.C.P.P. de la Mamaia, de cercetare oceanologică de la stațiunea Academiei Române de la Constanța și de la stațiunea Universității „Alexandru I. Cuza” Iași, de la Agigea, alături de care a venit colectivul stațiunii hidrologice locale și un nucleu de geologie marină bucureștean.

Primii ani ai conducerii destinului noului institut, de armonizare a activităților colectivelor unificate, de pregătire a perspectivei, în concordanță cu cerințele cooperărilor internaționale deschise de România, cu interesele naționale la Marea Neagră și Oceanul Mondial, se vor dovedi a fi nu ușori, solicitând mult spirit de inițiativă, de dăruire profesională, dar și de fermitate, abilitatea în lucrul cu oamenii, cu tinerii, dar și cu specialiști consacrați.

În efortul său de a da viață și perenitate noii structuri, a avut aproape oameni de mare valoare ai cercetării oceanologice românești, reușiți în Consiliul Științific al institutului, dar în primul rând pe cel care i-a fost secund, director științific, mult regretatul dr. Hilarius V. SKOLKA, un enciclopedist în științele mării.

Drumul începutului a fost greu, cu bune și rele, cu decizii apreciate de timp și poate mai puțin de moment, dar el a conturat direcția dezvoltării oceanologiei românești, cu aprofundarea problematicilor de

cunoaștere a Mării Negre, de dezvoltare a unor programe investigaționale dincolo de Bosfor-Dardanele, în Marea Mediterană, dar mai ales în Oceanul Atlantic și ulterior în Oceanul Indian.

Cu trecerea timpului, azi, la moment de aducere aminte, putem aprecia că multe dintre cele începute cu curaj, cu bravadă în fața greutăților și limitărilor vremii, multe dintre deciziile celui care a fost dr. ing. Virgil IORDĂNESCU s-au constituit acte de totală dăruire pentru profesie, pentru prestigiul cercetării marine românești, pentru continuitatea unor idei și a unui tot pe care l-a creat, nu singur, ci alături de cei care l-au însoțit în timp.

După o scurtă întrerupere a actului managerial, survenită între 1975-1976, în anul 1977 devine directorul științific al institutului, funcție pe care o va menține până la pensionarea sa, solicitată în septembrie 1989 și aprobată la 15.01.1990. În această din urmă funcție va colabora îndeaproape cu cei doi directori care s-au succedat la conducerea institutului, contraamiral ing. Constantin TOMESCU și ing. Marcel STANCIU, ultimul fiind coleg de breaslă și bun prieten).

Abilitățile sale manageriale, dificultățile etapei, caracterul tot mai pregnant al orientării activităților interdisciplinare spre latura strict aplicativă au determinat ca efortul principal de activitate să fie axat spre coordonarea direcției principale de dezvoltare a instituției, rămânând puțin timp pentru profesiunea propriu-zisă, pentru vocația sa de cercetător.

Virgil IORDĂNESCU a fost un bun cunoscător și fin observator al evoluției economiei pescărești, al conjuncturilor internaționale și regionale de domeniu, al problematicilor de drept maritim pescăresc care au caracterizat etapa de până la apariția Convenției internaționale privind dreptul mării 1982 - Montego Bay. A reprezentat România în delegația tehnică a reprezentării naționale la cea de-a doua conferință ONU de la Caracas și a pregătit argumentările pentru poziția de la Montego Bay, din 1982. În egală măsură, a reprezentat România în structurile funcționale ale Comisiei Mixte de aplicare a Acordului de Pescuit Maritim 1962 - Varșovia, înțelegere care reunea interesele țărilor din Est cu flote pescărești expediționale. În această sferă de preocupări, de economie pescărească și drept maritim pescăresc, a realizat singur sau în colaborare o serie de lucrări științifice, caracterizate prin excelenta analiză a evoluției fenomenelor globale și bună apreciere a dinamicii în viitor.

Prin poziția sa de director științific al Institutului, a avut un rol important în asigurarea unei notabile prezențe a cercetării românești la I.C.N.A.F./N.A.F.O., C.E.C.A.F., I.C.S.E.A.F. și în raporturile cu F.A.O.

Este greu de caracterizat activitatea unui asemenea om, dezvoltată pe diverse direcții, în care efortul personal se confundă cu evoluția instituției, a ansamblului perioadei 1970-1990 din dezvoltarea institutului constănțean.

Virgil IORDĂNESCU, dincolo de toate, a fost și rămâne o personalitate importantă în ocnologia românească, cu rol covârșitor în nașterea și dezvoltarea institutului care va deveni putătorul, peste hotare și în țară, al tradițiilor și progreselor științifice ale științelor mării, spre buna reprezentare a intereselor naționale ale României.

Pentru toate câte bune le-a făcut, pentru o viață trăită cu dăruire pentru destinul instituției-fanion a cercetării marine românești, pentru multe spuse sau nespuse, îi dorim celui care a fost dr. ing. Virgil IORDĂNESCU ***pace, liniște și odihnă sufletească.***

Noi, cei rămași aici, la institut, îi vom cinsti, cu mare respect, amintirea.

Mulțumim pentru aportul în realizarea prezentei doamnei dr. Carmen IORDĂNESCU, soția celui plecat dintre noi, domnului prof. dr. ing. Mircea RĂUȚĂ de la Universitatea „Dunărea de Jos” și distinsei noastre prietene dr. ing. Tania ZAHARIA, directorul științific al I.N.C.D.M. „Grigore Antipa” din Constanța.

Dr. Nicolae C. PAPADOPOLO
Director științific Complexul Muzeal de Științe
ale Naturii,
Constanța